

"Basir", "Şehid" ve "Rakib" isimlerini ve aralarındaki farkları izah edebilir misiniz?

"İ'lem eyyühe'l-aziz! İnsan, ... Öyle bir in'âm ve ihsanın kesîfidir ki, bütün hâcâtına vakıftır. Öyle bir kaderin tersim ettiği bir surettir ki, bünyesine lâzım ve münasip şeyleri bilir, bu malûmatla herşeyin mâliki olan Mâlikinden nasıl tegafül eder? Ve bütün cinayetlerini bilen, hâcâtını gören, vâveylâlarını işiten **Semî, Basîr, Alîm, Mücîb** olarak üstünde bir Rakîbin bulunmamasını nasıl tevehhüm edebilir?"(1)

"Rakîb" isminin anlamlarını şu şekilde özetleyebiliriz:

Kontrol ve gözetim altında bulunduran.

Rakîb, görüp gözeten, murâkebe eden, bütün varlıklar üzerine gözcü olup bütün işlerini kontrol altına alandır. Bütün varlıklar ve bütün işler murakabesi altında bulunan demektir.

Her varlığı, her işi her an gözeten. Bütün işleri murakabesi altında bulunduran demektir.

"Şehid" isminin anlamlarını şu şekilde özetleyebiliriz:

Şehîd, her şeye şâhit olan, her şeyi hakkıyla gören, bilen ve muamelesini de buna göre yapan demektir.

Zamansız, mekânsız hiçbir yerde olmayarak, her zaman her yerde hazır ve nazır olan.

"Basir" isminin anlamlarını şu şekilde özetleyebiliriz:

Basîr, her şeyi her yönüyle eksiksiz gören, yarattıklarına da görme duyusunu veren demektir.

Tabî ki canlıların çoğunda görme duyusu beştir. Buradan insan ve hayvanlara çevreleriyle temasta olabilmeleri için dil, kulak, akıl, temas ve görme duyularını vermiş ve sorumlu olan yarattıklarından da kendisini eserlerinden tanıması için bu duyularla donatmıştır.

Basîr, her şeyi bütûn incelikleriyle gören, gizli açık, her şeyi en iyi gören.

Bu üç isim arasında şöyle bir nüans olabilir:

Basir görmek, **Şehid** şahitlik etmek, **Rakib** de her an kontrol eder durumda olmak demektir. Bazen görürsün, ama ne şahitlik edersin ne de kontrol için görürsün. Görmek ilk hali Rakib kontrol hali Şehid şahitlik etmek gibi bir sonuçtur.

(1) bk. [Mesnevi-i Nuriye, Zerre.](#)